

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Кафедра фізичної та реабілітаційної медицини

«УЗГОДЖЕНО»

Гарант освітньо-професійної програми
«Фізична терапія, ерготерапія»
«28» листопада 2024 року

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова вченої ради Навчально-
наукового медичного інституту
Протокол від 29 листопада 2024 р. № 4

СИЛАБУС

БЕЗБАР'ЄРНІСТЬ, УНІВЕРСАЛЬНИЙ ДИЗАЙН ТА ІНКЛЮЗІЯ

обов'язкова

(редакція з урахуванням оновлення ОП «Фізична терапія, ерготерапія»,
відповідно вимог Стандарту, згідно Наказу МОН України від 29.10.2024р. №1541)

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
галузь знань	22 Охорона здоров'я
спеціальність	227 Терапія та реабілітація
спеціалізація	227.02 Ерготерапія
освітня кваліфікація	бакалавр терапії та реабілітації
професійна кваліфікація	асистент ерготерапевта
форма навчання	денна
курс та семестр вивчення	II курс, 3 семестр
навчальної дисципліни	

«УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри фізичної
та реабілітаційної медицини
Протокол від 27 листопада 2024р № 6

Полтава – 2024

ДАНИ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові викладача (викладачів), науковий ступінь, учене звання	Страшко Євген Юрійович, кандидат медичних наук, доцент Жамардій Валерій Олександрович, доктор педагогічних наук, професор Скріннік Євгенія Олександрівна, кандидат педагогічних наук, доцент
Профайли викладачів	https://sport-health.pdmu.edu.ua/team
Контактний телефон	(0532)69-70-94
E-mail:	sporthealth@pdmu.edu.ua
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://sport-health.pdmu.edu.ua/

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів / годин – 3/90, із них:

Лекції (год.) – 12

Практичні (семінари) (год.) – 36

Самостійна робота (год.) – 42

Вид контролю – ПМК (підсумковий модульний контроль)

Політика навчальної дисципліни

Вивчення дисципліни «Безбар'єрність, універсальний дизайн та інклюзія» визначається політикою Університету та кафедри щодо організації освітньої процесу. При опануванні дисципліни ми дотримуємося Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті <https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenti> та Правил внутрішнього розпорядку для здобувачів вищої освіти Полтавського державного медичного університету <https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenti>.

Особливістю навчання на кафедрі є використання різних навчальних баз для відпрацювання практичних аспектів дисципліни в контексті реальних професійних ситуацій, проведення лекцій в кафедральних аудиторіях із забезпеченням інтерактивної взаємодії та можливості зарахування

результатів неформальної освіти.

Кафедрою створене якісне та безпечне освітнє середовище: лекції читаються в аудиторіях, які оснащені мультимедійними проєкторами; практичні заняття проходять на базах:

Полтавський державний медичний університет (ПДМУ);

КП «Полтавська обласна клінічна лікарня ім. М. В. Скліфосовського Полтавської обласної ради»;

ТОВ «ОРТОПЕД»;

КУ «Центр спортивної підготовки «Акваарена» ПОР».

що дає змогу здобувачам освіти долучитися на практиці до майбутньої професійної діяльності.

Звертаємо увагу! Здобувачам освіти необхідно:

- виконувати графік навчального процесу та вимоги навчального плану;
- в обов'язковому порядку відвідувати всі види навчальних занять, передбачені навчальним планом;
- завчасно приходити на заняття;
- відповідати правилам дрес-коду учасників освітнього процесу;
- дотримуватись правил техніки безпеки;
- вимикати телефон під час занять;
- не залишати заняття без дозволу викладача;
- глибоко та всебічно оволодіти знаннями та вміннями, котрі будуть необхідні майбутньому працівнику високої кваліфікації;
- бути комунікативними та відкритими до знань

Для успішного засвоєння дисципліни необхідно систематично готуватися до практичних занять, виконувати практичні завдання, опрацьовувати теми, що рекомендовані для самостійного вивчення, брати активну участь в обговоренні теми заняття в аудиторії. Ми цінуємо старанність, активність, швидкість та креативність мислення, наполегливість в навчанні.

Викладання освітньої компоненти в умовах військового стану, може здійснюватися за допомогою технологій дистанційного навчання, а саме з використанням платформи Zoom.

Академічна доброчесність є фундаментом сталого розвитку вищої освіти та моральним імперативом для її подальшого вдосконалення. Ми дотримуємося політики академічної доброчесності, визначеної Положенням про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та співробітників Полтавського державного медичного університету

https://pdmu.edu.ua/storage/ft_foreign_students/docs/5q5W0nG8rkYIrDfmipiyhkfZmkmBVKRR7Pdjrjvh.pdf і просимо взаємності.

Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти включає:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації (наприклад, окрім випадків дозволених викладачем, підготовки практичних завдань під час заняття);

- списування під час контролю знань заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів);

- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;

- дотримання правил внутрішнього розпорядку кафедри, бути толерантними, доброзичливим и та виваженими у спілкуванні з викладачами та співробітниками кафедри, медичним персоналом закладу охорони здоров'я;

- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

Політика дедлайну та відпрацювання здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з Регламентом відпрацювання студентами пропущених занять і незадовільних оцінок, що затверджені у закладі вищої освіти;

- роботи, які здає здобувач вищої освіти з порушенням терміну без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від максимальної, наприклад, практичні навички);

- перескладання ПМК з метою підвищення оцінки не допускається, окрім ситуацій невиконання програми дисципліни або неявки на підсумковий контроль.

Вивчення модуля передбачає самостійну роботу здобувача вищої освіти, яка регламентована Положенням про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті.

Оцінювання результатів навчання проходить прозоро і відкрито. Керуємося Положенням про організацію та методику проведення оцінювання

навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті.

Якщо здобувач освіти не згодний з результатами оцінювання, він має право скористатися рекомендаціями Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти.

Зі всіма наведеними документами можна ознайомитися за посиланням: <https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenti>.

Кафедрою визнаються результати, отримані шляхом неформальної освіти. Процедура визначено Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Полтавському державному медичному університеті: https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/fKBks6cPo5jzq0brID6eI7LKTEAcqmrjdjrewYFvL.pdf. Кафедра рекомендує здобувачам освіти ознайомитися із онлайн платформами: <http://portal.phc.org.ua/en/>; <https://academy.nszu.gov.ua/>; <https://prometheus.org.ua/>; <https://members.physio-pedia.com/>.

Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Безбар'єрність, універсальний дизайн та інклюзія» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти є моделлю сучасного університетського курсу, спрямованого на формування цілісного розуміння принципів універсального дизайну, доступності та інклюзії в контексті реабілітації, ерготерапії та організації життєвого простору. Курс орієнтований на розвиток здатності аналізувати фізичне, інформаційне, освітнє та соціальне середовище з позицій прав людини, біопсихосоціальної моделі, участі та рівних можливостей для осіб з різними видами порушень здоров'я, а також на опанування інструментів проєктування інклюзивних рішень.

У процесі навчання здобувачі освіти ознайомлюються з нормативно-правовими засадами забезпечення доступності, міжнародними та національними стандартами, моделями аналізу бар'єрів і ресурсів середовища. Окрема увага приділяється практичним аспектам оцінювання середовища в закладах охорони здоров'я, освіти, у громадському та житловому просторі, участі ерготерапевта та мультидисциплінарної команди в розробці рекомендацій щодо адаптації та універсального проєктування.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є принципи, моделі та інструменти універсального дизайну, підходи до створення інклюзивного середовища для осіб з різними потребами, а також способи інтеграції універсального дизайну в реабілітаційні, освітні, соціальні та міські практики

з метою забезпечення участі, автономії та якості життя.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити. Навчальна дисципліна «Безбар'єрність, універсальний дизайн та інклюзія» базується на знаннях і компетентностях, сформованих під час вивчення таких дисциплін: «Анатомія та фізіологія людини», «Основи практичної діяльності у терапії та реабілітації (вступ до спеціальності)», «Загальна ознайомча практика за профілем спеціальності». Студент повинен: знати анатомо-фізіологічні особливості організму людини; розуміти закономірності психічного розвитку особистості; володіти базовими знаннями щодо порушень функцій організму та принципів реабілітації; орієнтуватися в етичних та правових засадах професійної діяльності; розуміти принципи соціальної інтеграції осіб з інвалідністю.

Нормативно-правову основу дисципліни становлять положення Організація Об'єднаних Націй, зокрема Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю (у межах національної імплементації), а також національне законодавство України у сфері інклюзії та безбар'єрності.

Постреквізити. Знання та компетентності, сформовані під час вивчення дисципліни, є підґрунтям для опанування таких навчальних дисциплін: «МКФ та МКФ ПД: обстеження й оцінка стану пацієнта/клієнта МКФ та МКФ ПД: обстеження й оцінка стану пацієнта/клієнта», «Травматологія та ортопедія», «Ерготерапія при порушеннях діяльності нервової системи та посттравматичних стресових розладах», «Ерготерапія при порушеннях діяльності внутрішніх органів та хірургічних втручаннях», «Технічні засоби в ерготерапії. Основи робототехніки», «Клінічна практика з ерготерапії при порушеннях діяльності нервової системи та посттравматичних стресових розладах». Після вивчення дисципліни студент повинен: застосовувати принципи універсального дизайну в організації безпечного та доступного терапевтичного середовища; аналізувати бар'єри (фізичні, інформаційні, комунікаційні, соціальні) у різних середовищах; розробляти рекомендації щодо адаптації простору відповідно до потреб осіб з різними функціональними обмеженнями; інтегрувати принципи інклюзії у професійну діяльність фізичного терапевта та ерготерапевта; здійснювати міждисциплінарну взаємодію з метою забезпечення доступності та участі пацієнта в суспільному житті; враховувати міжнародні стандарти, зокрема підходи Всесвітньої організації охорони здоров'я до функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ).

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Безбар'єрність, універсальний дизайн та інклюзія» є формування цілісної системи знань про принципи універсального дизайну та інклюзії, розвиток здатності аналізувати й проєктувати середовище з позицій доступності та участі, а також опанування практичних умінь розробляти й обґрунтовувати інклюзивні рішення в реабілітаційній та ширшій соціальній практиці.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- ознайомлення з теоретичними засадами універсального дизайну, концепціями інклюзії, прав людини та біопсихосоціальної моделі, нормативно-правовими документами щодо забезпечення доступності;
- формування навичок аналізу бар'єрів і ресурсів фізичного, інформаційного, освітнього та соціального середовища для осіб з різними потребами;
- розвиток умінь застосовувати принципи універсального дизайну під час оцінювання, планування та реалізації реабілітаційних, освітніх і соціальних інтервенцій;
- формування компетентностей міжпрофесійної взаємодії та комунікації щодо впровадження інклюзивних рішень;
- розвиток рефлексивної позиції фахівця щодо власної ролі в просуванні інклюзії, боротьбі зі стигматизацією та дискримінацією, підтриманні принципів універсального дизайну в щоденній професійній діяльності.

Компетентності та результати навчання, згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна

Компетентності згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна

Інтегральна:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері професійної діяльності ерготерапевта з відновлення активності та участі осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп, які стосуються ментальних, сенсорних, нейром'язовоскелетних, кардіореспіраторних та інших функцій організму.

Спеціальні:

СК 04. Здатність застосовувати у практичній діяльності основи теорії ерготерапії та рефлексивне професійне мислення.

СК 06. Здатність виконувати елементи оцінювання, налаштування та навчання користуванню допоміжними засобами реабілітації під супервізією ерготерапевта для покращення функціональної мобільності, пересування у громаді та покращення заняттєвої участі.

СК 07. Здатність застосовувати у практичній діяльності базові принципи ергономіки, універсального дизайну, адаптовувати середовище життєдіяльності людини.

Програмні результати навчання, згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна

ПРН 05. Знати та розуміти основи теорії ерготерапії, враховуючи моделі практики ерготерапії (occupational therapy models), рамки практики (frames of reference), засновані на доказах, для вирішення заняттєвих потреб окремих осіб та груп, які отримують послуги ерготерапії.

ПРН 07. Здійснювати заняттєвий аналіз, вміти адаптовувати і застосовувати заняттєву активність у терапевтичний спосіб.

ПРН 10. Створювати безпечне і доступне середовище життєдіяльності у різних середовищах і контекстах заняттєвої участі, адаптовувати фактори середовища з метою збільшення функціональної незалежності у співпраці з пацієнтом/клієнтом, його родиною, іншими стейкхолдерами та особами, які надають реабілітаційні, освітні та соціальні послуги пацієнту/клієнту.

Результати навчання для дисципліни:

по завершенню вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні

знати:

- зміст понять «універсальний дизайн», «доступність», «розумне пристосування», «інклюзивне середовище» та їх зв'язок із правами людини, біопсихосоціальною моделлю та участю в житті суспільства;
- основні принципи універсального дизайну та підходи до формування інклюзивного середовища для осіб з різними потребами;
- класифікацію бар'єрів і ресурсів фізичного, інформаційного, освітнього та соціального середовища;
- основні міжнародні та національні нормативно-правові акти й стандарти щодо забезпечення доступності та інклюзії;
- критерії оцінювання доступності й інклюзивності середовища.

вміти:

- оцінювати рівень доступності та інклюзивності середовища (фізичного, інформаційного, освітнього, соціального) індивідуально та комплексно;
- виявляти бар'єри й ресурси середовища для участі осіб з різними порушеннями здоров'я та формулювати обґрунтовані висновки;
- розробляти та обґрунтовувати пропозиції щодо адаптації й удосконалення середовища на засадах універсального дизайну (у межах компетентності ерготерапевта);
- інтегрувати принципи універсального дизайну й інклюзії в програми

реабілітації, ерготерапії та супроводу в громаді;

- презентувати результати оцінювання середовища та рекомендації щодо його зміни пацієнтам, їхнім родинам, фахівцям інших галузей і представникам громад.

Тематичний план лекцій (за модулями) із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Концепція універсального дизайну та інклюзії, її еволюція та зв'язок із правами людини й біопсихосоцічною моделлю.	2
2.	Бар'єри й ресурси середовища для осіб з різними порушеннями здоров'я та особливостями розвитку.	4
3.	Універсальний дизайн середовища житла, громадських будівель, транспорту та міської інфраструктури.	2
4.	Інформаційна та комунікаційна доступність як складові інклюзивного середовища.	2
5.	Роль ерготерапевта в оцінюванні доступності, безбар'єрності й інклюзивності середовища.	2
	Разом	12

Тематичний план практичних занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на занятті

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1. «Безбар'єрність, універсальний дизайн та інклюзія»		
1.	Концепція універсального дизайну та інклюзії, її еволюція та зв'язок із правами людини й біопсихосоцічною моделлю.	4
2.	Нормативно-правові засади забезпечення доступності та інклюзії в Україні та світі.	4
3.	Бар'єри й ресурси середовища для осіб з різними порушеннями здоров'я та особливостями розвитку.	4
4.	Універсальний дизайн фізичного середовища житла, громадських будівель, транспорту та міської інфраструктури.	4

5.	Інформаційна та комунікаційна доступність як складові інклюзивного середовища.	4
6.	Універсальний дизайн в освіті та формування інклюзивного освітнього середовища.	4
7.	Роль ерготерапевта в оцінюванні доступності й інклюзивності середовища.	4
8.	Проектування та обґрунтування інклюзивних рішень і розумних пристосувань у різних типах середовища.	4
9.	Етичні засади інклюзії, подолання стигми та дискримінації в контексті універсального дизайну.	2
10.	Досвід впровадження універсального дизайну й інклюзивного середовища в Україні та світі.	2
Усього годин		36

Самостійна робота

№ п/п	Тема	Кількість годин
1	Підготовка до семінарських занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	30
2	Підготовка до контролю практичних навичків	6
3	Підготовка до підсумкового модульного контролю	6
Усього годин		42

Індивідуальні завдання включають огляд наукової та методичної літератури відповідно до тематики практичних занять; участь у науково-дослідній роботі.

Перелік теоретичних питань для підготовки здобувачів вищої освіти до підсумкового модульного контролю, екзамену

1. Поясніть зв'язок концепції універсального дизайну з правами людини, біопсихосоціальною моделлю та концепцією участі.
2. Охарактеризуйте основні міжнародні та національні нормативно-правові акти щодо забезпечення доступності та інклюзії.
3. Дайте класифікацію бар'єрів середовища (фізичних, архітектурних, інформаційних, комунікаційних, соціальних) та наведіть приклади кожного типу.

4. Розкрийте принципи універсального дизайну та їх застосування у проєктуванні фізичного середовища.
5. Поясніть особливості універсального дизайну житлового простору та громадських будівель.
6. Поясніть особливості універсального дизайну транспорту та міської інфраструктури.
7. Охарактеризуйте поняття інформаційної та комунікаційної доступності та їх роль у формуванні інклюзивного середовища.
8. Розкрийте зміст універсального дизайну в освіті та принципи побудови інклюзивного освітнього середовища.
9. Опишіть основні підходи, методики та інструменти оцінювання бар'єрів і ресурсів середовища (чек-листи, маршрути безбар'єрності тощо).
10. Поясніть етичні засади інклюзії, роль фахівця у подоланні стигматизації та дискримінації осіб з інвалідністю та іншими вразливими групами.
11. Охарактеризуйте виклики та типові помилки при впровадженні принципів універсального дизайну та інклюзії в різних типах середовища.
12. Проаналізуйте вітчизняний та міжнародний досвід впровадження універсального дизайну й інклюзивного середовища.

Перелік практичних навичок до підсумкового модульного контролю, екзамену

1. Проводити первинний огляд простору (будівлі, приміщення, ділянки міського середовища) з позицій доступності та інклюзивності.
2. Використовувати базові чек-листи, шкали та інші інструменти для оцінювання бар'єрів і ресурсів фізичного, інформаційного та соціального середовища.
3. Виявляти та класифікувати основні типи бар'єрів (архітектурні, інформаційні, комунікаційні, організаційні, соціальні) для осіб з різними порушеннями здоров'я.
4. Оцінювати маршрут користувача (пацієнта, відвідувача, студента) «від дверей до послуги» з точки зору безбар'єрності та безпеки.
5. Формулювати обґрунтовані висновки щодо рівня доступності й інклюзивності конкретного об'єкта чи простору.
6. Розробляти пропозиції з удосконалення середовища на засадах універсального дизайну та/або розумного пристосування (у межах компетентності ерготерапевта).
7. Добирати приклади допоміжних засобів, технічних рішень і маловитратних адаптацій, що підвищують доступність та участь

користувачів.

8. Здійснювати рефлексію щодо власної професійної позиції у сфері просування інклюзії, визначати особисті кроки й напрямки подальшого вдосконалення в темі універсального дизайну.

Методи навчання

- **Вербальні.** Основними видами словесної передачі знань у процесі вивчення дисципліни «Безбар'єрність, універсальний дизайн та інклюзія» є: пояснення (розкриття ключових понять універсального дизайну, доступності, розумного пристосування, інклюзії, бар'єрів і ресурсів середовища), проблемний виклад (аналіз ситуацій порушення доступності з обговоренням можливих рішень), розповідь (приклади вітчизняного та міжнародного досвіду впровадження універсального дизайну), навчальна дискусія та бесіда (обговорення етичних дилем, ролі ерготерапевта в просуванні інклюзії, взаємодії адміністрацією закладів, громадами). Вербальні методи спрямовані на формування системного бачення інклюзивного суспільства та професійної ролі фахівця у зміні середовища.

- **Наочні.** До цієї групи належать: демонстрація схем і моделей універсального дизайну та класифікації бар'єрів, візуалізація маршрутів «від дверей до послуги», використання презентацій, планів приміщень, фото- та відеоматеріалів прикладів доступного й недоступного середовища, зразків інформаційних матеріалів (піктограми, навігація, шрифти, контрастність), а також цифрових ресурсів (онлайн-карти, інтерактивні інструменти оцінювання доступності). Наочні матеріали супроводжуються словесним коментарем, що підкреслює зв'язок між принципами універсального дизайну, реальними просторовими рішеннями та участю користувачів.

- **Практичні.** Методи практичного навчання включають: виїзні або аудиторні огляди середовища з використанням чек-листів, моделювання маршрутів користувача, виконання завдань з виявлення бар'єрів і формулювання рекомендацій щодо їх усунення, розробку ескізних пропозицій інклюзивних рішень. Суть методів полягає у багаторазовому відпрацюванні аналізу середовища, обґрунтуванні пропозицій змін, рефлексії власної позиції щодо інклюзії, що сприяє формуванню стійких навичок практичної роботи з універсальним дизайном та інклюзивним середовищем.

Форми і методи оцінювання

- індивідуальний контроль;
- груповий контроль;
- фронтальний контроль;

- усний контроль;
- тестовий контроль;
- практична перевірка;
- самоконтроль.

Система поточного та підсумкового контролю

Оцінювання результатів навчання здійснюється на принципах об'єктивності, систематичності та системності, плановості, єдності вимог, відкритості, прозорості, доступності та зрозумілості методики оцінювання, з урахуванням індивідуальних можливостей здобувачів вищої освіти.

Контрольні заходи з дисципліни «Безбар'єрність, універсальний дизайн та інклюзія» включають поточний та підсумковий контроль, які регламентуються «Положенням про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті» https://pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/NMQ6RVrpAGYuKpw1JoSJJaApnMMMwbKdxQN9FC2hu.pdf

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять та спрямований на перевірку засвоєння теоретичних знань. Викладач оцінює успішність кожного здобувача вищої освіти відповідно до тематичного плану у формі усного опитування, виконання письмових завдань, тестових завдань.

Стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти в ПДМУ

За 4-бальною шкалою	Оцінка в ЕКТС	Критерії оцінювання
5 (відмінно)	A	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили, володіє не менш ніж 90% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
4 (добре)	B	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартизованих ситуаціях, самостійно

		виправляє помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 85% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	С	Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом науково-педагогічного працівника, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 75% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
3 (задовільно)	Д	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень з допомогою науково-педагогічного працівника може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих, володіє не менш ніж 65% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	Е	Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні. володіє не менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
2 (незадовільно)	FX	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину матеріалу, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	F	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.

Дисципліна «Безбар'єрність, універсальний дизайн та інклюзія» оцінюється в формі підсумкового модульного контролю, який регламентовано Положенням «Про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті» https://pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/NMQ6RVrpAGYUkpw1JoSJJaApnMMMwbKdxQN9FC2hu.pdf

Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Силабус.
3. Матеріали для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти.

Рекомендована література

Базова

1. Центр медіареформи. Безбар'єрність та інклюзивність в роботі центрів надання адміністративних послуг: методичний посібник. – Київ, 2023.
2. Самойленко В. Б., Яковенко Н. П., Петряшев І. О., та ін. Медична і соціальна реабілітація: підручник. 3-є переробл. і доповн. вид. – Київ: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2023. – 359 с.
3. Колупаєва А. А., Таранченко О. М. Інклюзія: покроково для педагогів: навч.-метод. посіб. – Київ: Інклюзивна освіта, 2023. – 232 с.

Допоміжна

1. Нечепорчук А. Новий освітній простір. Безбар'єрність: інформаційний посібник / А. Нечепорчук ; заг. ред. А. Седоченко. – Київ, 2019. – 151 с.
2. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта: навч. посіб. – Київ: ТОВ «Агентство «Україна», 2019. – 300 с. – URL: <http://poroshenko.com/data/group/21/site2-bff4eba3e5.pdf>
3. Здоров'язбережувальні технології в освітньому середовищі: колективна монографія / за заг. ред. Л. М. Рибалко. – Тернопіль: Осадца В. М., 2019. – 400 с.
4. Всесвітня організація охорони здоров'я. Навчальний пакет для персоналу служб із забезпечення кріслами колісними: базовий рівень. Робочий зошит / ред. Ч. Кхаснабіс, К. Майнес. – 2015.
5. Карпюк І. Ю., Обезюк Т. К. Основи здорового способу життя. Практичні роботи: для самостійної роботи студентів: навч. посіб.

[Електронний ресурс] / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад. І. Ю. Карпюк, Т. К. Обезюк. – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 419 с. – Режим доступу: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/8fb08add-670d-4607-ad8d-020f9fb54f6c/content>

6. Фізична медицина та реабілітація за Бреддомом : у 2 т. Т. 1 / Девід К. Чіфу ; пер. з англ. ; наук. ред. пер. О. А. Данилов. – Київ : ВСВ «Медицина», 2020. – 732 с.

7. Фізична медицина та реабілітація за Бреддомом : у 2 т. Т. 2 / Девід К. Чіфу ; пер. з англ. ; наук. ред. пер. О. А. Данилов. – Київ : ВСВ «Медицина», 2020. – 736 с.

Інформаційні ресурси

1. Кафедра фізичної та реабілітаційної медицини / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://sport-health.pdmu.edu.ua/>

2. Наукові та методичні здобутки співробітників кафедри фізичної та реабілітаційної медицини ПДМУ / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://repository.pdmu.edu.ua/handle/123456789/50>.

3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>

4. База даних «Законодавство України» (Верховна Рада України) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

5. Клінічні настанови МОЗ України (портал) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://guidelines.moz.gov.ua/>

6. Академія Національної служби здоров'я України (НСЗУ) – офіційний сайт / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://academy.nszu.gov.ua/>

7. World Health Organization (WHO): Rehabilitation 2030 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.who.int/initiatives/rehabilitation-2030>

8. WHO: International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.who.int/standards/classifications/international-classification-of-functioning-disability-and-health>

9. PEDro (Physiotherapy Evidence Database) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pedro.org.au/>

Розробники:

д.пед.н., професор Валерій ЖАМАРДІЙ,
к.пед.н., доцент Євгенія СКРІННІК.